

JURGEN TIEKSTRA

BUITENLAND

FOTO PRIVÉ

Wim Velema

‘Tijdens de lunch sta je hier met Nobelprijswinnaars in rij’

Het is zes uur 's avonds. Het donker is ingetreden in Groningen. Buiten is het guur en nat. Aan de andere kant van de wereld, aan de westkust van de VS, neemt Wim Velema (30) zijn mobiele telefoon op. Bij hem is het negen uur in de ochtend. Boven zijn hoofd strekt zich een strakblauwe lucht uit. Volgens de weersvoorspelling wordt het twintig graden. Hij bevindt zich op de campus van Stanford University, vlakbij San Francisco. ‘Het is gigantisch groot hier’, vertelt hij. ‘Toen ik hier net kwam, dacht ik: ik woon op de campus, dus ik kan overal naar toe lopen. Maar dat is niet te doen. Eigenlijk heb je een auto nodig.’ Velema vertrok in 2014 naar Californië om op Stanford te werken in het lab van scheikundige Eric Kool. Daar doet hij onderzoek naar een nieuwe techniek om afwijkingen in menselijk DNA op te sporen die veel bij kankers voorkomen. In datzelfde jaar had hij afscheid genomen van de onderzoeksgroep van Ben Feringa, bij wie hij na zijn studie Farmacie een biologisch laboratorium had mogen opzetten. Dat deed hij samen met postdoc Wiktor Szymanski.

Met Feringa als zijn leermeester promoveerde Velema cum laude op een onderzoek naar aan- en uitschakelbare antibiotica. (Het geheim van de smid zit hem in moleculen die op afstand met licht te bedienen zijn, zodat ze alleen op de bedoelde plekken in het lichaam werken en zodoende minder bijwerkingen hebben.) ‘Het was een bijzondere tijd bij hem. Hij was een mentor voor mij, en niet alleen op het gebied van scheikunde. Ben is zelf een creatief persoon en erg motiverend. Na elk gesprek kwam ik enthousiast zijn kantoor weer uit.’

Met een beurs van het NWO op zak, nam hij het vliegtuig naar de Amerikaanse westkust. Op Stanford, een private universiteit gesticht door de industrieel Leland Stanford, belandde hij in een wetenschappelijk walhalla. ‘Dit is één van de beste universiteiten ter wereld, zeker op het gebied van scheikunde. Tijdens de lunch sta je hier met Nobelprijswinnaars in rij. De campus is prachtig, alles is mooi onderhouden. Je ziet dat er veel geld is.’

Belachelijk rijk

Sterker nog: ‘Dit is wel een rare omgeving. Iedereen is zo belachelijk rijk hier en alles is zo ontzettend duur. Ik betaal tweeduizend dollar voor een klein studiokamertje. Dit is Silicon Valley. Alle grote techbedrijven zitten hier en die trekken veel hoogopgeleide mensen aan. Ik las laatst dat de chef van de brandweer in San Francisco zich in zijn eigen stad geen huis meer kon veroorloven. Zoiets klopt niet helemaal, vind ik. Een dorp hier naast, Atherton, is volgens mij de rijkste postcode van Amerika. Het is hier een soort mix van Center Parcs en Bloemendaal. Er hangt een beetje een raar sfeertje.’

Hillary Clinton kwam nog in de Valley langs om fondsen te werven voor haar campagne, maar de echte verkiezingsstrijd ging aan Californië voorbij. De staat valt namelijk al jaren vanzelfsprekend toe aan de Democraten. De onvrede na de winst van Donald Trump was dus groot. De universiteit deed zelfs een mailing de deur uit. Daarin stond: ‘hoe je er ook over denkt, we willen dat iedereen erbij hoort en we willen geen klimaat waarin gepolariseerd en uitgesloten wordt.’